

Б.В. Магомедов, С.В. Діденко

НОВИЙ ЧЕРНЯХІВСЬКИЙ МОГИЛЬНИК БІЛЯ с. ЛЕГЕДЗИНЕ НА ЧЕРКАЩИНІ

At the burial ground of Chernyakhivska culture, situated near Lehedzyne village in Cherkasy region, seven cremations and two inhumations have been discovered. The site is dated within the period from the end of the 3rd c. to the beginning of the 5th c.

У 2008 р. в складі Трипільської експедиції ІА НАНУ працював Черняхівський загін. Біля поселення черняхівської культури на території с. Легедзине Тальнівського р-ну Черкаської обл. було знайдено могильник. Поселення лежить на пологому схилі долини, зайнятому садибами тагородами, на лівому (північно-східному) бе-

резі малої р. Протока, що впадає до р. Тальянка (притока р. Гірський Тікич — Синюха — Південний Буг). Пам'ятку кілька років тому відкрив директор Державного історико-культурного заповідника «Трипільська культура» В. Чабанюк. Матеріали, зібрані на поверхні та при господарчих роботах селян, зокрема, два вістря від списів (рис. 1, 1, 2), зберігаються в музеї заповідника в цьому селі. Могильник розташований за кілька десятків метрів від північно-західної межі поселення, на приватнихгородах. На зо-

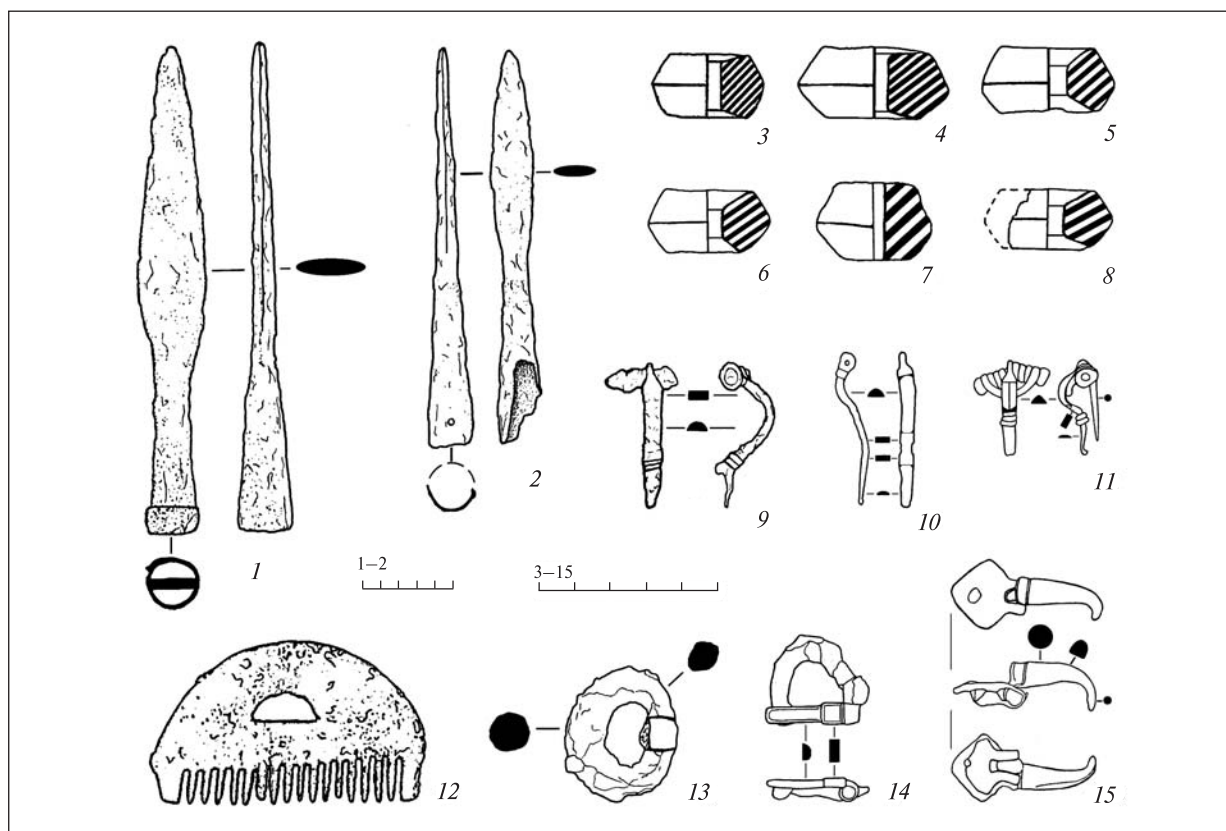

Рис. 1. Легедзине. Знахідки з поселення (1, 2) та могильника (3—15): 1, 2, 14, 15 — підйомний матеріал; 3 — поховання 1; 6 — поховання 8; 4, 5, 7—13 — культурний шар. 1, 2, 9, 12, 13 — залізо; 3—8 — кераміка; 10, 11, 14, 15 — бронза

раній поверхні знайдено залишки тілоспалень: дрібні фрагменти перепаленої кераміки, уламки кальцинованих кісток тощо.

Розкопками досліджено 52 м² і виявлено дев'ять поховань — сім тілоспалень і два тілопокладення. Кремації залягали на глибині 0,32—0,5 м. Чотири належать до ямного типу. В їх заповненні фрагменти кальцинованих кісток та перепаленої кераміки (в одному випадку й вуглини) були перемішані із землею. Траплялись також шматки переплавленого скла, прясло, уламки бронзової фібули та кільця з розетки оленього рогу. З трьох урнових кремацій у двох людські рештки лежали в донних частинах кухонних горщиків. У одному випадку кістки було покладено до горщика-урни і накрито денцем іншого горщика. Два поховання-інгумації порушені в давнину, але за розташуванням кісток видно, що обох померлих було

покладено головою на північ. У похованні 8 біля кістяка лежали уламки двох горщиків, а в заповненні ями знайдено прясло.

З культурного шару могильника на розкопаній площі походять 3179 уламків посуду, практично всі перепалені. З них близько 84 % становить гончарна столова кераміка, 0,5 % — ліпна, решта — гончарна кухонна. Також знайдено дуже стерту бронзову монету, кілька залізних та бронзових пряжок і фібул, дрібні уламки скляних кубків, прясла. Привертає увагу залізний гребінь з півкруглим отвором у спинці, який належить до другої половини III — початку IV ст. (рис. 1, 12). Більшість пряжок та фібул побутовали у досить широкому хронологічному діапазоні: від кінця III до початку V ст. Фрагментована пряжка з «дзьобоподібним» язичком (рис. 1, 15) датується не раніше, ніж остання третина IV ст., себто гунським часом.

